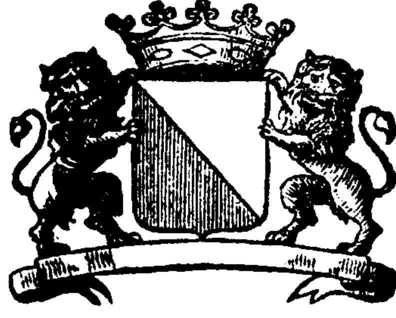
A°. 1855. N°. 200.

WOENSDAG 22 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

Het Hoofd van het Gemeente-bestuur van Utrecht,

Gezien het koninklijk besluit dd. 2 Aug. 1855, n°. 78, houdende aanwijzing der perceelen, welke ten algemeenen nutte, in het publiek belang van den Staat, moeten onteigend worden tot het maken eener wisselplaats voor schepen in de Vecht, onder Lauwerecht, gemeente Utrecht, in afschrift toegezonden bij missive van Heeren Gedeputeerde Staten van Utrecht dd. 15 Augustus 1855.

Gelet op art. 15 der wet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad n°. 125);

Heeft besloten gemeld koninklijk besluit door plaatsing in de Utrechtsche Provinciale en Stads-Courant en door aanplakking aan het Stadhuis ter kennisse der ingezetenen te brengen.

Utrecht, 16 Augustus 1855.

Het Hoofd van het Gemeente-bestuur
N. P. J. KIEN.

KOPIJ

2 Augustus 1855.
No. 78.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Op de voordragt van onzen minister van Binnenlandsche Zaken van den 31. Julij 1855, n°. 118, 3. afdeeling, A. strekkende tot eindelijke aanwijzing van de perceelen, welke onteigend moeten worden tot het maken eener wisselplaats voor schepen in de Vecht, onder Lauwerecht, gemeente Utrecht, welke onteigening in het algemeen belang, krachtens de wet van 22 April 1855 (Staatsblad n°. 18) wordt gevorderd;

Gelet op de wet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad n°. 125);

Gezien het proces verbaal der commissie uit de Gedeputeerde Staten van Utrecht, die met den hoofd-ingenieur van den waterstaat in het 8. district en het hoofd van het gemeente-bestuur van Utrecht, ingevolge art. 10 der wet van 28 Aug 1851 (Staatsblad n°. 125), op den 18. Junij 1854 is vereenigd geweest in het raadhuis der gemeente Utrecht, ten einde de bezwaren der belanghebbenden aan te hooren, nadat was voldaan aan de bepalingen der art. 11 en 12 der wet;

Hebben besloten en besluiten;

Tot het maken eener wisselplaats voor schepen in de Vecht, onder Lauwerecht, gemeente Utrecht, zullen ten algemeenen nutte in het publiek belang van den Staat, worden onteigend de hierna vermelde eigendommen, aangeduid in het plan en op de kaart, welke ingevolge art. 12 der wet ter inzage hebben gelegen, als:

Te onteigenen grootte.			Van de percelen bij het kadaster op den legger der gemeente Lauwerecht bekend.						
				Ter grootte van					
Bunder.	Roede.	El.	Als	Bunder.	Roede.	El.	Sectie.	Nummer.	Ten name van
„	„	06	Huis	„	1	46		425	
„	„	13	Huis	„	1	74		426	Weduwe en kinderen van Cornelis Omens.
„	„	66	Huis, erf en schuur	„	2	40		1612	Christiaan Martens en Johanna Martens.
„	„	56	Huis en erf	„	1	44	A.	1613	Wed. C. Oomens en kinderen.
„	„	88	Huis, erf en stal	„	5	36		1614	
„	2	40,50	Bleekveld met weiland	„	7	„		1616	Henricus Lammers.
„	„	25 15	Huis en erf	„	3	10		1761	Johannes Broere.
„	„	63,40	Huis en erf	„	4	40		1762	Johannes Christinnus van Berkum.

Onze Minister van binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering van dit besluit., hetwelk in de Staats-Courant, alsmede in de Utrechtsche Provinciale en Stads-Courant openbaar zal worden gemaakt.

's Gravenhage, den 2 Augustus, 1855,

(get.) WILLEM.

De Minister van binnenlandsche zaken,
(get.) VAN REENEN.

Accordeert met het origineel,
De Secretaris-generaal bij het ministerie van binnenlandsche zaken,
(get.) J. SCHRÖDER.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-generaal,
(get.) J. SCHRÖDER.

Voor gelijkluidend afschrift,
De Griffier der Staten van Utrecht,
(get.) G. A. DE WIT, L. G.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris der stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

De personen van *Cornelis Werensteyn*, geboren te Soest, *Cornelis van den Berg*. laatst woonachtig aan de Bilt, *Pieter Brouer*, gewoond hebbende te Edam, en *Bernardus Scharp*, laatstelijk woonachtig te Apeldoorn, worden opgeroepen om zich ten spoedigste aan te melden aan het bureau der Schutterij, ten stadhuize.

Utrecht, den 16. Augustus 1855.

De Secretaris der stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

De persoon van *Gerrit van Beek*, behoorende tot het regement Grenadiers en Jagers, wordt opgeroepen om zich ten spoedigste aan te melden aan het militair bureau ten stadhuize

Utrecht, den 22. Augustus 1855.

De Secretaris der stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

UTRECHT 22 Augustus.

Na het berigt van het heropenen van het bombardement tegen Sebastopol, dat plaats had op den morgen na het voor de Verbondenen gelukkig gevecht bij Traktir, zijn er geene nieuwe tijdingen van de Krim ontvangen, ofschoon men elken dag verwacht, dat per telegraaf eenige belangrijke gebeurtenis van het oorlogstooneel te Parijs zal worden openbaar gemaakt. De nieuwste berigten langs gewonen weg geven o. a. mededeeling, dat in Azië thans ook Erzerum bedreigd werd, zoodat de konsuls die stad hadden verlaten. — Overigens heerscht er over de versterkingstroepen, die naar Azië zullen vertrekken, steeds de grootste onzekerheid. Daarentegen wordt het bijeentrekken van een talrijk leger bij Maslak bevestigd.

Welk doel deze bijeentrekking van troepen moet hebben is nog onbekend. Oostenrijk evenwel schijnt er steeds bevreesd voor, dat het oorlogstooneel ook weder naar den Donau zal verlegd worden. In het besef, hoe moeijelijk dan zijne houding zal worden, bezweert het Duitschland zich bepaalder aan de politiek van het Weener kabinet aan te sluiten, ten einde bestand te zijn tegen plannen, die de Westersche magten in het vervolg mogten koesteren en die men niet te veel mag vertrouwen. Van Russische zijde evenwel beweert men, dat een aanval der Westelijke magten in Bessarabië geenzins vrees zou wekken. Op dat oorlogstooneel zouden de Russiesche legermassa's zich beter kunnen ontwikkelen en zou men de hoop hebben, dat de vijandelijke legers even als in 1812 in de uitgestrekte steppen van Rusland de meest gevaarlijke en hardnekkige bestrijders zouden vinden. De *Post Zeit.* evenwel meent, dat de Westmagten er niet aan denken zullen, de stelling van Oostenrijk te bemoeijelijken door de operatien te verleggen, naar een punt, waar eene eerste proefneming voor de Fransche troepen reeds zoo verderfelijk is geweest, terwijl men er de vriendschappelijke en voor de Westmagten voordeelige houding van Oostenrijk ligtelijk door in de waagschaal zou kunnen stellen.

Als om de pogingen van Weenen tot daarstelling eener meerdere eenheid in Duitschland te bevorderen, heeft eene kommissie uit de 2e Kamer van Wurtemburg een voorstel ingediend, om der regering te verzoeken al het mogelijke te doen, om eene meer eenstemmige houding van Duitschland te bevorderen.

Uit de Oostzee zijn geene berigten dan de bevestiging van het berigt, dat enkele oorlogsbooten ook de batterijen voor Riga hebben beschoten, zonder evenwel hier een ernstigen aanval te bedoelen.

Uit Spanje berigt men, dat de regering voornemens is het hoog-geregtshof della Rota, waarvan de Pauselijke gezant regtens voorzitter was en dat bijzondere voorregten had, op te heffen en te doen vervangen door een hof van 6 bisschoppen.

Per telegraaf wordt zoo even uit de Krim van den 19. door gen. *Pélissier* gemeld, dat dien dag de wapenstilstand heeft moeten voortduren tot het begraven der dooden. De opgave der begravenen door de Franschen gedaan, geeft 2129, door de Russen 1200. Het vuur is tegen Sebastopol weder geopend, dit heeft bij vergissing doen gelooven aan een algemeen hervatten van de beschieting. Het vuur is slechts begonnen, om de werkzaamheden tegen het geheele verdedigingswerk van den Malakofftoren te vergemakkelijken.

— Z. M. heeft bij besluit van 16 Aug. jl., den kontroleur der 3de klasse te Ouder-Amstel, *H.* baron *Lewe van Middelstum*, bevorderd tot kontroleur der 2de klasse.

— Z. M. heeft benoemd tot 2den luit. kwartiermeester bij het 7de reg. inf. den fourrier *A. van Heerde.*

— Bij besluit van den 19. dezer heeft Z. M. benoemd tot sekretaris van de beide polders het Nedereind en het Boveneind van Jutphaas den heer Mr. *C. G. de Balbian van Doorn*, notaris alhier, en tot hoogheemraad in het waterschap van Heijcop, genaamd de Lange Vliet, den heer *J. P. C.* baron *van Reede tot ter Aa.*

— Bij kon. besl. is aan *A. J. Wooning*, gewezen exploiteur bij het Hoog Militair Geregtshof, een pensioen verleend van *ƒ* 657 's jaars.

— Bij het dep. van binnenl. zaken is, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood, alsnog ontvangen: Van den kommissaris des Konings in Limburg, eene som van *ƒ* 57.16, wegens bijdrage door de Koninklijke Harmonie te Maastricht; den heer *D. P. van Hoogenhuijze*, eene som van *ƒ* 102, uitmakende het bedrag van hetgeen door den heer *A. van Ingen* te Rochester, in de Ver. Staten van Noord-Amerika, is ingezameld; den staatsraad, kommissaris des konings in Zuid-Holland, eene som van *ƒ* 95.20, bij den burgemeester van Rotterdam ingekomen van den heer *A. H. van Cleef* aldaar, zijnde de opbrengst van den nieuwen druk van eenen door hem vervaardigden kollektanten-zang; den minister van buitenl. zaken, eene som van 1500 frs., zijnde die som te zamen gesteld zoo uit de opbrengst van een in het Nederl. konsulaat te Tunis gegeven koncert, als uit giften der Nederl. konsulaire agenten op verschillende punten van den staat van Tunis, en den heer *S. J. van den Bergh*, eene som van *ƒ* 1435, zijnde de opbrengst van een à 30 centen verkocht dichtstukje, getiteld: *Watersnood.*

— Men verneemt, dat het meer dan waarschijnlijk ja bijna zeker is, dat Z. M. de Koning, de te Nijmegen op 4, 5 en 6 September te houden algemeene vergadering der Geldersche maatschappij van landbouw en daaraan verbonden tentoonstellingen, met een bezoek zal vereeren.

Reeds nu hebben meer dan 100 leden verklaard aan den algemeenen maaltijd op 6 September deel te willen nemen. *Arnh. Ct.*

— Men meldt uit Apeldoorn: Vóór het onverwacht vertrek des Konings naar de residentie, door Z. M. nog last gegeven zijnde tot den aanleg van nieuwe fortifikatiën, tot het aannemen van meer werkvolk, en nadat aan de arbeiders voortdurend werk beloofd is, kwam jl. Vrijdag middag een koerier uit 's Hage, als Jobsbode, met het berigt, dat het werk

aan de forten oogenblikkelijk gestaakt moest worden, ten gevolge waarvan meer dan 200 arbeiders op het oogenblik zonder werk zijn geraakt. De oorzaak van dit oponthoud is onbekend, doch vertrouwt men uit hoofde van sommige omstandigheden, dat het werk nog weder zal worden hervat, hetwelk anders een droevig vooruitzigt tegen den aanstaanden winter zoude zijn. *G. Ct.*

— Den 20 Aug. is van Leeuwarden naar Zutphen vertrokken een detachement, sterk 50 man, van de beide aldaar in bezetting liggende eskadrons van het 3e reg. dragonders, onder kommando van den 2den luitenant *J. F. M. van Heumen*, ten einde, vereenigd met een gedeelte van de in Zutphen garnizoen houdende kavalerie van hetzelfde regement, deel te nemen aan de najaarsoefeningen, in het kamp van Reijen te houden.

— Omtrent de in ons vorig nommer vermelde voorgenomen uitbreiding van het onderwijs aan de koninklijke akademie te Delft, zijn wij thans in het zekere onderrigt, dat zulks niet bij den aanvang van dezen kursus, maar bij een volgenden zal plaats hebben. *Delft. Ct.*

*— Het behoort geenszins tot de zeldzaamheden, dat goede bedoelingen en prijsselijke handelingen dikwijls miskent en zooveel mogelijk van deze of gene zijde tegengewerkt worden; daarvan is thans ook te Meppel een bewijs gegeven: gelijk is vermeld, is daar eene spaarkas opgerigt, waarbij tevens middelen beraamd zijn tot beteugeling van het grove misbruik maken van sterken drank, als wordende hier op de 9 huizen een huis aangetroffen, waar sterken drank wordt verkocht; dit alles heeft daar onder de handelaars in sterken drank zoo zeer het misnoegen opgewekt, dat zij in het laatst der vorige week eene vergadering hebben gehouden, ten einde zich gemeenschappelijk te verbinden, om voortaan hier geen sterken drank meer te verakzijnsen.

— De heeren *J. J. van der Brugghen*, president der Arr.-regtbank te Nijmegen, ds. *O. G. Heldering* en anderen hebben, naar men verneemt, het plan opgevat om een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te rigten, ten einde hunne tusschenkomst bij de Regering te verzoeken, tot het erlangen van wettelijke bepalingen omtrent de prostitutie. *'s Grav. Nieuwsb.*

— Als lid van den gem.-raad van Rotterdam, in plaats van den heer *A. Rueb*, die als zoodanig had bedankt, is eergisteren verkozen de heer *C. P. Sander*.

— De klagt van een kiezer te Nieuweveen, dat de burgemeester de stembriefjes bij de laatste keuze van teekens had voorzien, heeft tengevolge gehad, dat een ondergeschikt ambtenaar zijn ontslag heeft bekomen; mogelijk een volkomen onschuldige. Dezelfde kiezer heeft zich thans op nieuw tot de ministers van Binnenl. Zaken en Justitie gewend, met de verzekering, dat de straf den onverdiende heeft getroffen, want dat de burgemeester werkelijk de stembriefjes van teekens heeft voorzien. Hij verlangt thans een meer ernstig onderzoek.

— Allerminst begunstigd door het, dit jaar, zoo bijzonder onbestendig zomerweder, heeft de *Liedertafel Aurora*, den 20. dezer, alhier haar tienjarig bestaan in het fraaije buitenpark *Tivoli* van den heer *Wolters* met eene *Soirée musicale* gevierd, die desniettemin door een zeer talrijk publiek, dat daartoe op de beleefdste wijze was uitgenoodigd, belangstellend bezocht, en vooral gekenmerkt werd door een *jubelzang*, dien de verdienstelijke direkteur der Liedertafel, de heer *Craeyvanger*, naar woorden van dr. *Wap*, voor die gelegenheid, met begeleiding van koper instrumenten, in muzijk had gebragt. Zoowel de uitvoering der verschillende stukken van het Feestprogramma, als de stemming der geheele zamenkomst, gelijk niet minder de vrolijke afloop van een souper, hetwelk *Aurora*, zoo voor zich, als ook voor verscheidene van elders opgekomen leden en voorstanders dier lofwaardige Liedertafel, had aangerigt, getuigden van goeden smaak en van de prijslijke zucht, om, bij het zich steeds meer en meer uitbreiden van den cirkel der openbare maatschappelijke gezelligheid, [illegible] toch altijd, bij voorkeur, te doen drukken [illegible] van echt beschaving door de hand der edele kunsten. P.

— De liedertafel *Con Amore*, te Weesp, zal mede deel uitmaken van het Provinciaal Noord-Hollandsch zangersfeest, hetwelk op Dingsdag den 4 September e. k. gehouden zal worden in de Groote Kerk te Alkmaar. De overige liedertafels die daartoe zullen medewerken zijn: *Eutonia*, *Euterpe* en *Amstels Mannenkoor*, allen van Amsterdam; *de Mannen-Zangvereeniging*, van Haarlem, — *Sappho*, van Hoorn — *Crescendo*, van Enkhuizen, *Felix Arte*, van 't Nieuwediep, en *Arion*, van Alkmaar. Er zal alzoo bij die gelegenheid een getal van p. m. 180 zangers vereenigd zijn, die hunne gaven zullen doen hooren onder medewerking van het orchest uit den tuin der Nederlanden te Amsterdam.

— Op den 1. September aanstaande zal van Nijmegen per stoomboot naar Tiel vertrekken, het 2. bat. 8. reg. inf., ten einde van daar denzelfden dag, zoo als vroeger reeds door ons vermeld is, naar de forten Honswijk en Everdingen te marcheren, om dezelve gedurende de maand September te bezetten, en den laatste dierzelfde maand weder in het garnizoen aldaar terug te keeren.

*— Uit Meppel schrijft men van den 20 Aug.: Worden er somtijds, mag men de immer en immer in de nieuwsbladen voorkomende brieven gelooven, wonderbare genezingen door het gebruik van de zalf en pillen van Holloway, door Dubarry's Revalenta Arabika, enz. aangebragt! zoo hebben wij ook hier van twee zonderlinge genezingen te gewagen, die inderdaad doen zien, dat dikwijls eene genezing van deze of gene ziekte door het aanwenden van slechts eenvoudige middelen kan bereikt worden. In het diakonie-armenhuis alhier bevinden zich twee meisjes, *Johanna Paddinge*, oud 23 jaren, en *Jansje Snoeijerbos*, oud 17 jaren, waarvan eerstgenoemde omstreeks 1½ en laatstgenoemde nagenoeg ¼ jaar van het spraakvermogen was beroofd, tengevolge, zoo men meent, dat eene koude op de spraak-organen was gevallen; de van onderscheiden geneesheeren aangewende geneeskundige hulp vermogt ten deze niets; de stem was en bleef weg; nu werd in de vorige week door iemand ten rade gegeven, dat deze meisjes des morgens een versch gelegd ei, zoodra eene hen het gelegd had en het nog warm was, raauw en zooveel mogelijk in zijn geheel moesten gebruiken, waardoor het bedoelde gebrek onmiddelijk zou genezen zijn; daarbij moesten de ongestelden in een uur tijds, na het ei genuttigd was, geene poging tot spreken aanwenden; het aanvankelijk in den wind geslagen middel werd eindelijk beproefd en wel met dien gelukkigen uitslag, dat bedoelde meisjes het reeds lang gemiste spraakvermogen plotseling geheel tot eens ieders verbazing hebben terug bekomen, enkel door het gebruik van slechts één ei; hare stemmen zijn volkomen helder en zuiver, gelijk te voren; wij hebben gisteren naar deze vrij veel besproken zaak naauwkeurig onderzoek in loco gedaan en bevonden zooals wij haar hier mededeelen.

— Men leest in een Vlaamsch blad:

„Geene instellingen zijn voorzeker nuttiger voor de gezondheid der bevolking dan de openbare baden waschhuizen. En indien zoodanige gestichten overal nuttig zijn, zoo zijn zij, als 't ware, onontbeerlijk in fabrieksteden, waar een groot deel der werkende klasse den ganschen dag opgesloten doorbrengt, en waar, door de zamenhoping der gebouwen en gebrek aan genoegzame ruimte, het wasschen in veel opzigten hindernissen oplevert.

„Daarom ook hebben wij sinds lang op de daarstelling van openbare bad- en waschhuizen aangedrongen, die in Engeland en zelfs in sommige steden van België, zooals in Brussel en Luik, zulke goede gevolgen hebben.

„In Brussel, b. v., werd het openbaar bad- en waschhuis den 27 Julij 1854 geopend, en van dien dag tot den 1 Aug. 1855, dat is te zeggen in een jaar en vijf dagen, zijn er 46,391 baden genomen, dat is gemiddeld 205 baden per dag. De baden hebben, van 40 en 20 centimen ieder, opgebragt 13,929 fr. 30 c., en de ontvangst van het waschhuis, waar men 10 centimen per uur werkens betaalt is 1018 fr. 40 c. geweest.

„Moeten zulke uitkomsten, zelfs wanneer het gemeentebestuur de zaak verzuimt, geen spoorslag voor de bijzondere nijverheid zijn, om dergelijke gestichten tot stand te brengen?"

Wij nemen deze regelen te gereeder op, omdat wij ons verblijden, dat eenige welgezinde burgers ook hier ter stede een wasch- en badhuis hebben daargesteld, waarvan wij de opening met belangstelling te gemoet zien.

— Men spreekt van een plan des Keizers van Frankrijk, om de tentoonstelling op het einde van Okt. of Nov. te sluiten en in Mei 1856 weder te openen. Zij, die de belangrijkste voorwerpen inzonden, zouden genoegen nemen in zoodanigen maatregel, als hun werd toegestaan het tentoongestelde vrij van inkomende regten te verkoopen en voor de alzoo van de hand gezette voorwerpen in het voorjaar andere te zetten. Tot nu toe mag zoodanige verkoop niet geschieden en moet een regt van 10 à 20 pCt. van de waarde worden betaald. Het toestaan van de voorwaarde der inzenders zoude eene opmerkelijke bres maken in ons verbodstelsel. De Keizer echter was genegen om den wensch der inzenders in te willigen, maar of het raadzaam zou zijn, den aanhangers van dit stelsel zulk een harden slag toe te brengen, wordt betwijfeld. *Gr.*

— In het weekblad, door de Mormonen uitgegeven, waarin thans openlijk het beginsel der veelwijverij wordt verdedigd, komt de opgave voor van het aantal leden dier sekte die van November 1854 tot April 1855 de haven van Liverpool hadden verlaten om zich in Noord-Amerika bij hunne broeders aan de Zoutzee te voegen. Dat getal bedroeg niet minder dan 3626, waaronder 2231 Engelschen, 401 Schotten, 241 ingezetenen van het land van Wallis. De Mormoonsche landverhuizers uit Scandinavie bedroegen 533, waaronder 409 Denen, 71 Zweden en 53 Noorwegers.

— In een Vlaamsch dagblad, de *Vlaemsche Stem*, leest men het volgende berigt uit Gent dd. 30 Julij, dat zeker niet weinig opmerkelijk is als eene proeve van Vlaamschen stijl:

„Een wyf had gisteren gepoogd eene lustige Sinte-Anna-kermis te vieren, maer zonder dat het haer veel kosten moest. De sooze, gelyk of zy het niet verbeteren kon, was op de Groenselmarkt aen een kraem gekomen om een lekker scharreken te koopen, en zocht een uit dat op haer scheen te lachen; maer, ondertusschen, had de oolyke sooze twee andere scharrekens weggetoeffeld en in haran korf geloid. Doch, de ventster, die niet vervrozen is, en het spel had afgetjoereld en genaeijerd, liet alles gebeuren, maer hield oog in 't zeil. Het wyf, welk nu geloofde zeker van haer feit te zyn, en reeds waterbekte naer hare twee lekkere scharrekens, vroeg den prys per pond, en, daer *Sooze-Mie* den prys te hoog vond, stak zy schuit van kant, en meende er nu boven te zyn. Nauwelyks was de diefegge weg, of men ging haer achterna, en men knapte haer by den mantel om te doen afleggen wat zy gestolen had. Het wyf kwam van Caeneghem; maer, de policie kwam haer na, en haelde de twee gestolene schollen uit den korf. *Sooze-Mie* werd dan naer de permanencie geleid, en in plaets van lustig en vrolyk Sinte-Anna-kermis te vieren, is zy in den Mammelokker moeten blyven koekeloeren."

DEN HELDER 20 Aug.

Te Texel binnen het Fransche oorlogstoomschip la Marne, kapt. *de Barmont*, komende van Havre en bestemd naar de Oostzee, met 200 Russische gevangenen aan boord ter uitwisseling. Hetzelve schip heeft de reis voortgezet.

St. Lukas-Bolwerk.

Wederom zullen de schoone wandeldreven, die Utrecht omsingelen, eene verandering ondergaan. Een voormalig bolwerk, waarop in de vorige eeuw eene suiker fabriek werd gebouwd, bleef, ofschoon als fabriek van bestemming veranderd, tot heden toe een sieraad van Utrechts fraai plantsoen, en nog altijd eene herinnering aan de nijverheid onzer vaderen.

Dat gebouw wordt nu aangekocht door den gemeenteraad van Utrecht, naar het schijnt, om die plaats van nijverheid te herscheppen in een ziekenhuis. Moest ik het reeds betreuren dat, bij het intreden van eene digt daarbij gelegen poort, het oog onwillekeurig ter regterzijde getrokken wordt naar een verblijf van misdadigers, ongaarne zou ik zien dat men, den blik hiervan afwendende, dien ter linker-

tijde moest vestigen op een verblijf van zieken. Dit zou voor den wandelaar zeker niet uitlokkend zijn, en geenszins eene verbetering van deze wandeldreven, die tot nu toe den heer *Zocher* tot eere verstrekten.

Inderdaad men zou het schoonheidsgevoel beleedigen, en eene lustplaats veranderen in eene schouwplaats, waarbij oog en hart met weedom worden aangedaan.

Men zal toch dien onaangenamen indruk niet willen wegnemen door een ziekenhuis te verbergen achter een front, dat geen ziekenhuis onderstellen doet. Zulk een vergrijp tegen een der hoofdregelen van de bouwkunst is wel niet van den aanlegger onzer wandeldreven te verwachten.

Hartelijk zou het ons leed doen wanneer het St. Lukas-Bolwerk, dat met zijne schilderachtige en eigenaardige gebouwen thans nog het plantsoen versiert, eene bestemming ontving die van eene openbare wandelplaats immer verwijderd moet blijven.

Wij hopen daarom dat het gerucht zich niet zal verwezenlijken; maar dat er een ander en geschikter terrein voor een ziekenhuis zal gevonden worden, en geen herschapen, het schoonheidsgevoel kwetsend Lukas-Bolwerk onze Utrechtsche wandelplaats immer ontsiere. Utrecht. Aug. 1855. X.

(Wij wilden bovenstaand schrijven van eene geachte hand geene plaats ontzeggen, te meer, omdat het ons juist aanleiding geeft omtrent deze belangrijke aangelegenheid enkele woorden in 't midden te brengen, die geheel in strijd zijn met die van den heer X. Vooraf echter moeten wij opmerken, dat het gebouw niet wordt aangekocht door den Gemeenteraad, maar dat Burg. en Weths. gemagtigd zijn door den Raad, om de gebouwen, op het bolwerk Lucas staande, zijnde dat bolwerk stads grond, te mogen overnemen, overeenkomstig het regt der stad als erfverpachtster; tevens, dat er geen gerucht loopt, volgens hetwelk het Lucas-bolwerk zou gebezigd kunnen worden om er een ziekenhuis op te rigten, maar dat dit denkbeeld in openbare zittingen van den Raad door vele leden is geopperd, en dat dit in de door ons medegedeelde verslagen duidelijk is opgeteekend.

Overigens moeten wij bekennen (daargelaten, welk besluit de Raad nemen zal op een adres van den heer *van Kempen*, tot huring der gebouwen), dat het ons weinig leed zou doen, dat de ongeregelde gebouwen op het Lucas-bolwerk werden opgeruimd, en plaats maakten voor een gesticht, waarop wij, als het onbekrompen en met oordeel wordt opgerigt, met regt trotsch zullen mogen zijn. Noch het oog van den vreemdeling, noch het onze zal onaangenaam vallen op zulk eene inrigting; integendeel, dankbaar zullen wij er onze blikken heen wenden, daar wij de overtuigingen zullen erlangen, dat daar onze nooddruftige zieke medemensch met zorg en liefde wordt verpleegd; dat men daar alles in het werk stelt, om krankheden weg te nemen, op wijzen zoo als die in partikuliere inrigtingen niet kunnen worden daargesteld; dat daar hulp, lafenis, ja het leven wordt gegeven, maar ook, en dit zegt veel, dat van daar de praktische kennis zal uitgaan, welke de geneesheeren, die aan onze Hoogeschool hunne opleiding genieten, zoozeer behoeven, en waaraan alhier een volkomen gebrek is, naar luid van deskundigen. De Utrechtsche mediesche fakulteit is door ons gansche land beroemd; zij kan echter hare discipelen geene praktische ervaring medegeven, omdat daartoe geene genoegzame gelegenheid bestaat. Zal men nu een oogenblik aarzelen als die gelegenheid als het ware wordt aangeboden? — Neen!

Wij herhalen het, met welgevallen zullen wij het gesticht beschouwen, waarnaar alhier zoo reikhalzend wordt uitgezien, en waarop b. v. Rotterdam met regt zoo trotsch is.

Dit weinige over eene zaak, die ons nog langer kon en mogt bezig houden.) De Red.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL 18 Augustus.

Van Balaklava heeft men berigt, dat een groot aantal werklieden is afgezonden, om te Heracleum steenkolen te laden, die met de kosten van overtogt nog zeer goedkoop zullen zijn.

Van Trapesunt heeft men visschers doen komen, die eene sterke konkurrentie met de Maltheservisschers zullen beginnen en aan het leger visch in overvloed belooven. Trouwens het water is zeer vischrijk.

Te Ai-Todor is eene massa geveld hout gevonden, dat aan het leger zeer te stade komt.

Te Balaklava wordt ijverig gearbeid aan het wegnemen der rotsen, terwijl men een nieuwen weg met vertakkingen daarstelt, geheel gemakadamiseerd. Daaraan werken Armeniers, Albanezen, Kroaten, Joden Kurden en zelfs Perzen. Men begrijpt, welk een Babel dit in taal en gewaad geeft. Niettegenstaande de spoorweg in voortdurend gebruik is, bezigt men nog steeds voor het vervoer van levensmiddelen eene menigte karren.

RUSLAND.

RIGA 12 Augustus.

Eergisteren hadden wij weder een klein bombardement te doorstaan. Op dien dag, tegen 4 ure des morgens, kwamen 2 Engelsche stoomschepen, een tweedekker en een fregat, naar onze haven, die om $5^{1}/_{2}$ uur, op een afstand van omtrent 1000 vademen, eene kanonade openden tegen de strandbatterijen en tegen de aldaar liggende kanonneerbooten, welke tot $7^{1}/_{2}$ uur onafgebroken voortduurde. Om 9 ure verlieten beide schepen onze reede, stuurden langs de Lyflandsche kust en vervolgden eene met hout beladene boot. Na 3 ure verschenen de vijandelijke schepen nogmaals in ons gezigt, naderden weder de strandbatterijen, en hernieuwden om 5 ure de kanonade, welke tot half 8 ure heviglijk voortduurde. De vijand verwijderde zich daarop, en was heden morgen uit het gezigt.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 18 Augustus.

De *Donau* meldt heden, „dat de kampen, die de verbondenen aan den Donau willen oprigten en de militaire weg, die reeds door de westelijke ingenieurs tusschen Kustendje en Rassowa wordt daargesteld, de aandacht heeft getrokken der Oostenrijksche regering, welker taak het is de Europesche belangen aan den Donau te bewaken. Zij heeft aan de Porten doen bekend maken, dat zij met leedwezen zou zien dat het oorlogstooneel op nieuw naar de vorstendommen werd verplaatst. Het Weener kabinet moet verklaard hebben, dat het geneigd was, elke oorlogzuchtige demonstratie van Rusland tegen de Dobrudscha als *casus belli* aan te merken, en meent, dat deze verzekering voldoende zou wezen, om de Porte te waarborgen tegen elken aanval van hare positien tusschen Widdin en Varna.—

„De Porte beseft reeds sinds lang het ware doel der Westersche mogendheden en heeft de voorstellingen van Oostenrijk gewaardeerd, gelijk zij het verdienden. De goede wil echter is hier niet genoeg. Te naauwernood moet de loop dezer zaak bekend geworden zijn, of de Westersche kabinetten zouden eene verklaring hebben gegeven, dat zij zich geheel voorbehielden het tooneel van den oorlog daar heen te brengen, waar men het geschiktst tegen Rusland zou kunnen ageren. Daarom ook houden zich de Westelijke magten ten stelligste geregtigd, om als de omstandigheden zulks mogten vorderen, de vorstendommen gemeenschappelijk met Oostenrijk in bezetting te houden."

De vermindering der cholera in eenige gedeelten der stad, schijnt in verband te staan met de reiniging der straten en riolen. De keizerlijke familie blijft te Laxemburg en heeft daar heden het geboortefeest des keizers gevierd. Te Weenen is er een groot Te Deum en later groote parade gehouden.

— Het *J. de St. Petersbourg* van den 12. geeft nog verslag van het bombardement van Sweaborg. De slotsom is, dat het vuur der vloten den 12. des morgens geeindigd is met het werpen van eenige vuurpijlen. De vaartuigen hadden zich vervolgens eenigzins gerepareerd en den 13. het anker geligt.

Omtrent de bewegingen der vloot in de Witte zee wordt gemeld, dat het dorp Strelna en het gehucht Mega in brand zijn geschoten. De kusten zijn vervolgens bijna geheel verlaten, binnenslands heeft echter de bemanning der vloot zich niet durven begeven. Het klooster van Solovets is den 3. Julij door een Engelsch en Fransch stoomschip bezocht. Men had ossen opgeëischt. De Archimandriet heeft echter zelf onderhandelingen aangeknoopt met de scheepsbevelhebbers en hun verklaard, dat er slechts koeijen in het klooster waren van welker melk de monniken moesten leven; dat hij dus die koeijen niet kon uitleveren, maar ze liever in zee zou laten werpen. Men had niets tegen het klooster ondernomen, maar het bleef geblokkeerd.

WEENEN, Maandag 20 Augustus.

De *Oesterr. Correspondent* meldt, dat op den geboortendag van den keizer het konkordaat van Oostenrijk met Rome is gesloten. De bekendmaking zal volgen zoodra de ratifikatien zullen uitgewisseld zijn.

KEULEN 21 Augustus.

Dr. *Neuhaus*, die wegens deelneming aan den Badenschen opstand tot 10 jaren vestingstraf veroordeeld was, is na eene gevangenis van 7 jaren op het slot Ehrenbreitstein, ontslagen, en naar Amerika vertrokken.

— De groothertogin van Mecklenburg-Schwerin is den 18. Aug. te Ludwigslust van eenen prins bevallen.

— Er heeft eene bijeentrekking van troepen plaats in het Zuid Oostelijke van Holstein, alwaar tusschen Segeberg en Oldesloe groote manoeuvres zullen worden gehouden.

ENGELAND.

LONDEN, 20 Augustus.

De generaal lord *Gough* is tot kolonel der gardes benoemd in plaats van den overledene lord *Raglan*.

Het Engelsche transportschip Cottingham, van Farosund naar Engeland bestemd, hebbende 80 gekwetste Engelschen aan boord, is bij Fœludden gestrand.

— De stoomboot Atlantic heeft berigten uit New-York aangebragt tot den 8 Aug. Te Louisville had bij de verkiezingen een oproer plaats gehad, waarbij een twintigtal personen was om het leven gekomen. — Kolonel *Walker* was in het gevecht bij San Juan del Sur niet gesneuveld, maar naar Belior ontkomen. De generaal *Melandrez*, die hem uit Neder-Kalifornie verwijderd had, is, op bevel van den nieuwen kommandant der provincie, gefusilleerd. — Brieven uit Mexiko zeggen, dat *Santa-Anna* eene nieuwe konstitutie heeft voorgesteld bij eene cirkulaire aan de gouverneurs der provincien. De opstandelingen waren op het punt om zich van de stad Matamoras meester te maken.

— 21 *Aug.* Gec. $91^{1}/_{4}$; Sp. 3 pCt. $37^{1}/_{2}$; 1 pCt. $18^{7}/_{8}$; Rusl. 5 pCt. $100^{1}/_{2}$; $4^{1}/_{2}$ pCt. $89^{1}/_{2}$; Holl. 4 pCt. $96^{1}/_{4}$; $2^{1}/_{2}$pCt. $64^{3}/_{4}$; Sard. 5 pCt. $86^{3}/_{4}$, Braz. $101^{1}/_{2}$.

FRANKRIJK.

PARIJS 20 Augustus.

De Koningin heeft heden morgen de tentoonstelling van schoone kunsten bezocht, waar talrijke bezoekers aanwezig waren. Men had eerst besloten de tentoonstelling tijdens dit bezoek niet voor het publiek geopend te laten. De Keizer heeft echter bevolen, iedereen als gewoonlijk toe te laten. Men begrijpt, dat de toegevloeide menigte dus groot was, dat de Koningin aan den arm des Keizers in den beginne naauwelijks kon voortwandelen. Ten 11 ure, is de Koningin uitgereden, vergezeld door de prinses, prins *Albert* en den Keizer. De prinsen *van Wallis* en *Napoleon* waren in een tweede rijtuig, terwijl 9 andere koetsen voor het gevolg dienden. Voor het tentoonstellingsgebouw was eene tent van rood fluweel, met gouden sterren bezet, daargesteld, terwijl eene menigte van de meest zeldzame bloemen den ingang versierde. Door het bestuur ontvangen, hebben H. H. M. M. eerst met eenige moeite, maar weldra meer gemakkelijk, vrijen doortogt gevonden. Zoowel de Koningin als prins *Albert* hebben met de grootste oplettendheid de beste schilderijen bezigtigd en tevens onderscheidene aankoopen gedaan. Na de Fransche zaal ten 2e male te hebben doorwandeld, zijn H. H. M. M. ten 1 ure vertrokken, de grootste tevredenheid betuigende over de schoone tentoonstelling.

Ten $2^{1}/_{2}$ uur heeft het korps diplomatiek op het Elysée zijne opwachting bij de koningin gemaakt. De keizer woonde de voorstelling, die bij den Engelschen gezant plaats had, bij. H. M. heeft aan alle eenige woorden toegesproken maar heeft zich vooral met de gezanten van Oostenrijk en Pruissen bezig gehouden. De koningin droeg even als prins *Albert* de sjerp van de orde van den Kouseband.

De koningin is na afloop dezer receptie langs de Boulevards gereden. De menigte, die thans H. M. ten volle kon opnemen, was zeer opgewekt en vol geestdrift

In den loop van den morgen had men den keizer den prins *van Wallis* zelf in eene tilbury zien rondrijden.

Ten 3 ure zijn de ministers en de voorzitters van het Wetgevend Ligchaam en van den Staatsraad aan de koningin op St. Cloud voorgesteld. De koninklijke en keizerlijke familie heeft ten $5^{1}/_{2}$ ure eene

wandeling door het bosch van Boulogne gemaakt. Heden avond is er voorstelling van *Les demoiselles de St. Cyr* op het paleis.

De boulevards waren bijna overal nog versierd, gelijk zij het Zaturdag waren.

Men heeft dus ten volle het gezigt gehad op die duizende en duizende vlaggen, die langs den weg en vooral op de Boulevards zijn uitgehangen. Behalve de tallooze fouten in de opschriften tegen de Engelsche taal begaan, heeft het de opmerkzaamheid gaande gemaakt, hoe de verschillende winkeliers of debiteurs van de blijde inkomst der koningin gebruik hebben gemaakt, om hunne waren onder de bescherming te stellen van koningin *Victoria*. Alles wordt ter eere van de koningin of van Engeland gedaan: zoowel chokoladefabriekanten, als verkoopers van eau de cologne of van overhemden, hebben hunne waren onder de bescherming gesteld der koningin en een restaurateur geeft zijne biefstukken onder de protektie van *Her gracious Majesty* uit!

De prijzen, die Zaturdag zijn uitgegeven, om den intogt te zien, zijn ongehoord. In de restauraties kostte een tafeltje van vieren aan het raam 400 fr. behalve het diner. De balkons werden gemiddeld tusschen 3 à 500 fr. verhuurd. Voor elken stoel voor het hôtel Osmond werd 24 à 30 fr. gegeven. Men berekent, dat in het geheel door de nieuwsgierigen $1\frac{1}{2}$ millioen fr. is uitgegeven voor goede plaatsen langs den weg, die de Koningin bij de inkomst moest passeren. Vele zullen zeker hun geld beklaagd hebben, daar het zoo goed als donker was, toen de stoet voorbij kwam.

Van het oorlogstooneel is er thans weder weinig. *Le Siècle* bevat nog enkele mededeelingen van de beschieting van Sweaborg. Reeds den 9. zou het vuur der vloten op verschillende plaatsen der stad brand hebben aangerigt, die voortdurend door de bommen en vuurpijlen was onderhouden. In den nacht van den 10. op den 11. waren een paar kanoonneerboten en 2 adviso's op de kust geworpen, maar gelukkig weder vlot geraakt. Het verlies der verbondenen is werkelijk zeer gering geweest, de Engelsche bombardeerbooten hebben echter nog al geleden.

PARIJS, 21 Aug.

Koningin *Victoria* heeft heden Versailles bezocht. Heden avond is er diner op St. Cloud.

— 21 *Aug.* $4\frac{1}{2}$ pCt. 95,00; 3 pCt. 67,25; Sp. 3 pCt. $20\frac{3}{8}$; Met. $4\frac{1}{2}$ pCt. 87.

MARSEILLE, Dingsdag 21 Augustus.

Met de paketboot Simoïs hebben wij berigten uit Konstantinopel tot den 13. Augustus.

Ter gelegenheid van het *Napoleons* feest op den 15. Aug. zou de generaal *Larchey* groote revue houden over 10,000 man Fransche troepen in het kamp van Maslak vereenigd. Dit kamp zal tegen den winter tot 50,000 man Fransche troepen gebragt worden. Een gedeelte zal gelegd worden te Maslak zelve en een ander gedeelte (16 eskadrons) te Daoud-pacha.

Te Varna worden de kadres gevormd van eene Turksche divisie, welke naar Azië zal worden gezonden. Wat het Anglo-Turksch kontingent betreft, onder bevel van den generaal *Vivian*, is besloten dat het naar Schumla, en niet naar Azie, zal worden gezonden.

De Sultan heeft zijne toestemming gegeven tot het aanleggen van een ijzeren spoorweg van Konstantinopel naar Belgrado.

Er is eene kommissie te zamengesteld uit Turken en Europeanen, om regtsgeleerde verbeteringen in Turkije voor te stellen en in te voeren.

Het *Journal de Constantinople* zegt, dat Kars meer en meer door de Russen ingesloten wordt, en spoedig versterkingen vraagt. *La Presse d'Orient* stelt Erzerum voor als bedreigd door de Russen, die door Soghanli-Dagh zijn getrokken en de vallei van Tchin-Tchaï bezet hebben. De kolonel *Calandrelli* versterkt Erzerum met allen mogelijken spoed. Er ontbreken in dat gedeelte van het rijk geregelde troepen. *Hafiy-pacha* was te Raibuth, doch zijne troepen hadden gebrek aan levensmiddelen. In Azie is het Turksch bestuur alles behalve geregeld en aktief. De buitenlandsche konsuls zouden Erzerum verlaten, en naar Tribisonde de wijk nemen.

De heer *Benedetti*, ex-zaakgelastigde van Frankrijk, is naar Epypte vertrokken.

De beij van Tunis heeft zijne ondersteuning aan de opstandelingen van Tripoli toegezegd.

Volgens *la Presse d'Orient*, zal de generaal *Henry Bentinck* benoemd worden, om den generaal *Simpson*, als opperbevelhebber der Engelsche troepen in de Krim, op te volgen.

ADVERTENTIEN.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* Vrouwe H. J. STRATENUS, geb. SCHADEE.
Zeijst, 19 Augustus 1855.

*** Heden overleed, tot mijne innige droefheid, mijn dierbare Echtgenoot, JOHANNES PETRUS VAN DER VEER, oud 40 jaren, na een langdurig en smartelijk lijden, mij nalatende 5 kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.

Gelieve deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen. De Wed. VAN DER VEER,
Utrecht, 19 Aug. 1855. geb. VAN RIEZEN.

P. S. De affaire zal door de Weduwe op denzelfden voet voortgezet worden.

*** Heden overleed tot onze droefheid ons jongste Dochtertje, ANNA MARIA EUPHRASIA, in den ouderdom van slechts 9 maanden.

Utrecht, J. W. OOSTERBAAN.
den 21. Aug. 1855. A. C. OOSTERBAAN,
VAN LEUSDEN.

*** Men zal op Vrijdag den 24. Augustus 1855, des namiddags ten 2 ure, aan 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht, publiek verkoopen:

Eene partij **Paardenmest**, 's morgens voor den verkoop aldaar te zien.

BALANSEN.

*** De van ouds gerenomeerde **Balansen** en **Bascules** uit de Fabriek van den Heer C. BECKER, te Arnhem, zijn voor Utrecht alleen verkrijgbaar bij den ondergeteekenden, Mariestraat alhier, alwaar alle soorten van IJzerwaren, Spijkers, gegoten en geslagen IJzerwerk, Eng. Platen, Blik, Zink, enz., tot de minst mogelijke prijzen te bekomen zijn. Het Depot van vertinde ijzeren Keukengereedschappen uit de Fabriek van den Heer M. J. ENTHOVEN, te Zalt-Boemel, is ook aldaar gevestigd, alwaar deze Goederen tegen fabrieksprijzen verkocht worden.

Utrecht, Augustus 1855.
K. M. ENTHOVEN & Co.

☞ Ontvangen eene partij **geëmailleerde Pannen.**

*** Tot gezelschap eener Dame, of tot adsistentie in eene huishouding, zag zich een fatsoenlijk MEISJE tusschen 20 en 24 jaren gaarne geplaatst, er zal meer op eene fatsoenlijke behandeling dan op groot salaris gelet worden.

Reflecterenden gelieven zich te adresseren met franco brieven onder lett. G. Bureau dezer Courant.

*** Drie **Wagenmakersknechts**, vast werk begerende, vervoegen zich bij J. LANCEE, Mr. Wagenmaker buiten de Kathareine barrière..

Voor de Volledige Lijsten der Trekking
VAN DE

gelieve men dagelijks na te zien,
de Nieuwe Rotterdamsche Courant.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een uitmuntend middel voor *huidziekten*. J....... Z....., te Rotterdam, leed sedert vijf jaren sterk aan huidziekte, zoodat zijn aangezigt, hals, armen en handen steeds met eene soort van uitslag gelijk pokken bedekt waren. Hij riep den geneeskundigen raad in van onderscheidene bekwame mannen, welke hem verklaarden dat hij eene zware ziekte te wachten had, hetwelk hem steeds zeer verontrustte. Toen begon hij de pillen van *Holloway* te gebruiken en de lijdende deelen met de zalf te bestrijken, waardoor in twee weken tijds de huiduitslag verdween en zijn gestel aanmerkelijk verbeterde. Door dit middel worden de hardnekkigste wonden en zweeren genezen, al hadden zij reeds twintig jaren bestaan.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85. *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20.95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

DE SCHEURING
ONDER DE UTRECHTSCHE STUDENTEN.

Eene bijdrage tot de geschiedenis van het Utrechtsche Studentencorps, door *G. J. VAN DER MEER* en *W. F. SCHOOK*, Jur. Cand.

is à 20 cents verkrijgbaar gesteld door den Boekhandelaar H. I. VAN KESTEREN, te Amsterdam.

*** Bij S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, is uitgegeven:

EVANGELINE.
HET VROUWELIJK LEVEN.

In twee keurige deeltjes, met eene staalgravure. Prijs *f* 3,40. — In fraaije roode of blaauwe bandjes, zeer geschikt als cadeau *f* 4.—

☞ Van dezelfde Schrijfster zijn nog eenige Exemp. voorhanden, in hetzelfde form., van

I. **HERMINE**, 2 deeltjes, 2e *druk*. Prijs ingenaaid *f* 3,90; gebonden in roode of blaauwe banden *f* 4,90.

Van dit met roem bekende werk zijn reeds 1500 Exemp. gedebiteerd!

II. **FEESTKLANKEN en LIJDENSTOONEN.** Prijs ingenaaid 70 Cents, gebonden in roode of blaauwe bandjes *f* 1.—

227. Staats-Loterij.

Tweede klasse. 2e Lijst.

No. 7128 *f* 5000. No. 5084 en 13189 ieder *f* 1000.

De prijs der BOTER te Leeuwarden den 17. Aug *f* 40.50. KAAS *f* 30,00 à *f* 34,50.

GOUDEN EN ZILVEREN SPECIEN.

10 Gulden-stukken *f* 9.75 à *f* 9.85. Ger. Dukaten *f* 5.55 à *f* 5.65 Eng. Souv. *f* 11.75 à *f* 11.85. Pistolen *f* 9.65 à *f* 9.75. Louis d'Or *f* —.— à *f* —.—. Stukk. van 20 fr. *f* 9.40 à *f* 9.50. Piasters *f* 2.55 á *f* 2.60. Stukk. van 5 fr. *f* 2.34 à *f* 2.37. Brab. Kroonen *f* 2.65 à *f* 2.70. Frans. Kroonen *f* 2.70 à *f* 2.75. Pruis. Thaler *f* 1.77 à *f* 1.80. Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per N. ℞ fijn 11 à $11\frac{1}{2}$ pCt. Zilver 900 tot 700 *f* 104.20 à *f* 104.70.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSB. OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 25,95	Spaansche Piast. .	*f* 2,37
Napelsche	„ 26,10	Hamb. Russen. .	„ —,—
Div. Eng. in . £ .	„ $11,67\frac{1}{2}$	Russ. in Zilv. R. .	„ $35\frac{1}{4}$
Eng. Russen . . .	„ $11,67\frac{1}{2}$	Papier Mand . . .	—
Fransche	„ $56\frac{1}{8}$	Poolsche in fl. . .	„ $27\frac{1}{4}$
Belgische	„ $56\frac{1}{8}$	Coup. Port. 1. Jan. 1848	
Pruissische	„ $35\frac{1}{4}$	per £ 2	, —,—
Ween. Bank-Act.	„ —,—	„ „ Binn. n. 14	—,—

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. *(Zonnenburg.)*

Aug	Uren	Wind-rigt	kr.	Barom bij 0°	Ther F	Afwijk d. temp	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
			N. ℞						
21	2	wnw.	22.0	759.48	68.5	— 0.5	0.60	0	Ligt bewolkt.
	10	wzw.	4 0	60.22	60 3		83	0	Bewolkt.
22	8	w.	0.5	62.48	63.5		81	0	Zw. bewolkt.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 21 Augustus 1855

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{5}{8}$	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{3}{4}$
dito dito	3	„	76	$76\frac{1}{16}$	$76\frac{1}{16}$
dito dito	4	„	$93\frac{3}{8}$		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$102\frac{1}{2}$		
Obligat. 1828 & 1829	5	„	103		
Certificat. 1831 & 1833	5	„	85		
Certificaten 1840. . .	4	„	$78\frac{3}{8}$		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	„	$76\frac{7}{8}$	77	$76\frac{7}{8}$
„ „ N.	4	„	$76\frac{1}{4}$		
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	„	89		
POLEN.					
Obligatien.	4	pCt.	$70\frac{3}{4}$		
SPANJE.					
Obligatien	1	pCt.	$18\frac{11}{16}$	$18\frac{7}{4}$	$18\frac{7}{4}$
dito	3	„	$37\frac{1}{4}$		
Binnenl. Schuld . . .	3	„	31	$31\frac{1}{8}$	$31\frac{1}{16}$
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	5	pCt.	$56\frac{1}{2}$		
Oblig. Metaliek . . .	5	pCt.	$62\frac{1}{2}$	$62\frac{5}{8}$	$62\frac{9}{16}$
Oblig. N.	5	„	74	$74\frac{1}{4}$	$74\frac{3}{16}$
dito dito La B. . . .	5	„	74	$74\frac{1}{4}$	$74\frac{3}{16}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$31\frac{3}{4}$	$31\frac{15}{16}$	$31\frac{7}{8}$
BELGIE.					
Certific. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	„	$51\frac{1}{2}$	$51\frac{5}{8}$	$51\frac{1}{2}$
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$40\frac{1}{16}$	$40\frac{1}{8}$	$40\frac{1}{8}$
AMERIKA.					
Peru, Geldleening 1854	$4\frac{1}{2}$	pCt.	$77\frac{7}{8}$		
Mexico, Obl. 1851 £ 100	3	„	$20\frac{13}{16}$	$20\frac{7}{8}$	

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Bijvoegsel bij No. 200 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Zomerzitting van de Prov. Staten

Vervolg van de zitting van Maandag, 30 Julij.

De heer *de Geer v. Oudegein* doet opmerken, dat het werk van den IJssel en de Geldersche vallei niet gelijk staat. Bij deze gelegenheid moet hij nog zeggen, dat het grootste getal polders van de IJsselkwartieren nooit geweigerd heeft, om tot de verbetering van die rivier bij te dragen, maar wel, om datgene te behartigen, wat thans gedaan wordt.

De *Voorzitter* kan, na het gesprokene door den heer *Asch van Wijck*, kort zijn. Aanvankelijk is door de Staats-komm. het voorstel door den heer *Kien* gedaan, in overweging geweest; maar die Komm. heeft de geschiedenis dezer zaak geraadpleegd en is tot de ervaring gekomen, dat men steeds is afgestuit op de regeling der bijdragen. Niet, dat de belanghebbenden niet wilden bijdragen, maar de naijver der verschillende gemeenten en kollegien heeft ieder plan tot dusverre doen mislukken. Nu vreest men, dat die moeijelijkheden zich op nieuw zullen voordoen. Maar in strijd met hetgeen door menigen Spr. beweerd is, dat er een groot onderscheid bestaat tusschen deze streek en die van den IJssel, moet Spr. verklaren, dat hij de meest mogelijke gelijkheid tusschen die 2 zaken heeft bespeurd. Wat is met den IJssel geschied? vroeger was die meer van kapaciteit, doch langzamerhand is die vaart aangeslipt. Nu stelden de polders van den IJssel veel belang in de verbetering der afsluiting van Gouda. En het moge nu waar zijn, dat die polders gereed waren, om bij te dragen, doch het is er niet toe gekomen. Integendeel men heeft er denzelfden naijver ondervonden, als bij de gemeenten van de Geldersche vallei. Toen heeft de provincie zich de zaak aangetrokken, en de gansche streek is daardoor gebaat. Wil men nu een deel aan de belanghebbenden opdragen, dan zal men niets zien gebeuren. Bovendien acht Spr. het pligtmatig, dat de provincie ook in deze zaak bijdrage. De provincie deelt geene gunsten uit, maar zij moet gelijk in hare verdeeling zijn.

De heer *Ackersdijck* deinst terug voor de praktische onuitvoerbaarheid. Het zoude billijk en redelijk zijn, dat zij, die er door bevoordeeld worden, de kosten van zulke werken gemeenschappelijk droegen, en wanneer men rijker aan ondervinding was, zoude dit niet zoo groote moeijelijkheden opleveren. Men handelt echter nu even als kinderen, die altijd meenen, dat anderen meer gebaat zijn, dan zij. Men moet het niet aan kwaden wil toeschrijven, bij gebrek van helder inzigt, verbeelt men zich in elke streek dat men te veel zou betalen. Er is nog eene andere moeijelijkheid. Om op dit oogenblik bijdragen te vorderen, zoude niet wel mogelijk zijn. Immers de meeste landen verkeeren nog in ongunstigen toestand, het zijn slechts woeste gronden. Wanneer men nu bijdragen van die grondeigenaars vordert, dan ontneemt men hun het kapitaal tot ontginning, en dat is ongeraden. Men zou den landeigenaren moeten zeggen: geeft een deel van uw vermogen, opdat gij uitzigt zoudt hebben, om daardoor gebaat te worden. Beter zoude het zijn, een deel der kosten als schuld op de waterschappen te doen rusten, en dat kapitaal, naar mate men gebaat is, te doen aflossen. Spr. zou meenen, dat de jaarlijksche bijdragen moesten worden opgebragt, naar gelang van de verbetering van den grond, b. v., 4 percent van het verstrekte kapitaal. Indien men 3 percent als rente berekende, en 1 percent voor amortisatie, dan behoefde men na 40 jaren niets meer op te brengen. Men is evenwel aan zulke overleggingen en berekeningen, om zaam groote werken te behartigen, nog te weinig gewoon, om daarvan eene vrijwillige uitvoering te kunnen verwachten. Spr. eindigt daarom met nog aan te voeren, dat, indien de eigenaars der gronden worden bevoordeeld, de provincie in het algemeen daaruit ook voordeel trekt.

De heer *Voet* vereenigt zich met het oordeel van de kommissie, dat hij als duidelijk en goed beschouwt; hij heeft tegen het aangevoerde nog eene moeijelijkheid. Men veronderstelle, dat de landerijen werden bezwaard met den last, om deel te nemen aan de waterafleiding; indien men dan aan den anderen kant, met de Geldersche landen, niet in denzelfden geest handelde, zouden natuurlijk de aangrenzende landerijen, in Gelderland en Utrecht, verschillend in waarde worden.

De heer *Bastert* heeft allerlei moeijelijkheden hooren aanvoeren tegen het voorstel van den heer *Kien*. Door de moeijelijkheid om van de betrokken landen eene bijdrage te bekomen, is de zaak evenwel niet van provinciaal belang. Hij moet echter opmerken, dat men dezelfde moeijelijkheden, waarvan hier sprake is, zal moeten ondervinden, wanneer men eene verdeeling maakt van de kosten van onderhoud. Spr. meent, dat men nu reeds de kosten van aanleg even goed kan verdeelen, als later die van onderhoud. Het bevreemt Spr. dat de betrokkene landeigenaren het met elkander niet eens kunnen worden, daar het belang der zaak daardoor aan onderlinge twisten wordt opgeofferd.

De *Voorz.* herinnert de leden, dat, wanneer men de stukken der Staats-kommissie nagaat, het blijkt, dat men op het oog heeft, om waterschaps-besturen in te stellen. Men zal de landen in distrikten verdeelen, en ieders repartitie daarstellen. Indien de kanalisering niet is tot stand gekomen, dan zal men geene waterschaps-besturen noodig hebben, en voor dien tijd is geene repartitie door de waterschappen noodig. Echter moet Spr. opmerken, dat het wenschelijke der zaak reeds met eenparigheid van stemmen is uitgesproken, en dat men daardoor te kennen heeft gegeven, dat de zaak van Prov. belang werd geacht. Wat zal men zich dan nog bezig houden met chikanes van enkele individuen, die reeds herhaaldelijk zijn onderzocht en steeds van geen overwegend belang zijn geacht.

De heer *Kien* stelt zoo veel belang in de groote zaak en heeft tevens gezien, dat de verwezentlijking van zijne denkbeelden zooveel moeijelijkheden hebben opgeleverd, waarom hij van zijn voorstel afziet en zijne stem aan het voorstel der Komm. zal geven.

In omvraag wordt het tweede punt met 33 tegen 2 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Bastert* en *v. d. Bergh*.

Aan de orde de 3e vraag: Zal men genoegen nemen met eene regeling der bijdrage, in dier voege, dat, wanneer door het Rijk *ƒ* 250 en Gelderland *ƒ* 100 worden betaald, het aandeel der provincie Utrecht op *ƒ* 50 wordt gesteld.

De heer *Menso* wenscht, dat de vergadering in betrekking tot het punt 3 en 4 zich minder gedecideerd verklare. Het wenschelijke, het doelmatige heeft de vergadering reeds uitgedrukt, maar met het oog, dat de provincie Gelderland hetzelfde doen zal, als de provincie Utrecht. Gelderland nu heeft wel gezegd krachtig te zullen ondersteunen, maar de geldsom heeft het in het midden gelaten. Spr. stelt daarom voor, om te besluiten, „dat wanneer uit een meer bepaald onderzoek het nuttige en doelmatige van deze kanalisering zal gebleken zijn, de Staten van Utrecht deze zaak door geldelijke bijdragen krachtig willen ondersteunen, in evenredigheid met de kosten, en hetgeen daarin door Gelderland zal worden verstrekt. Spr. meent, dat de zaak alsdan in zijn geheel kan blijven, om, wat het bedrag betreft, zoowel als de gemaakte bedenkingen, daarover dan later te kunnen handelen.

De heer *Lagerwey* meent, dat de Staten de handen niet zullen binden, wanneer zij het voorstel der Komm. aannemen. Men zegt: *wanneer* het Rijk en Gelderland zullen bijdragen, dan zal Utrecht het ook doen: hierdoor wordt dus natuurlijk niets geprejudicieerd, men verbindt zich slechts voorwaardelijk, en het bezwaar van den heer *Menso* vervalt alzoo hierdoor bijna geheel.

De heer *v. Asch v. Wijck* geeft zijne bevreemding te kennen over het voorstel van den heer *Menso*, daar hij als lid der Komm., die het rapport heeft opgemaakt, nu een voorstel doet, lijnregt in strijd, met het voorstel der Komm. zelve. Wanneer dit voorstel in de Komm. was gebragt, dan had men er zich zeker niet mede kunnen vereenigen, vooral, omdat men, hetgeen men uit den weg tracht te nemen, thans juist zal doen. Wat is er al niet gesproken over kleingeestigen naijver: en nu zal men juist dienzelfden naijver tusschen de provinciën in het leven roepen. Maar wat behoeven de Staten zich ook te regelen naar hetgeen Gelderland doet? Zij hebben alleen te vragen: Wat verlangt de Minister van ons? De Minister heeft $^3/_{10}$ gevraagd, en na onderzoek heeft de Komm. zich overtuigd, dat die verdeeling billijk is. Het besluit van Gelderland is onbepaald en zal Utrecht nu hetzelfde doen? Wat zal daarvan het gevolg zijn? Gelderland zal zeggen: Laat ons eerst zien wat Utrecht doet. Utrecht daarentegen: Laat ons wachten, dat Gelderland wat gedaan heeft; en zoo doende zal er niets gedaan worden. Acht men $^3/_{10}$ te bezwarend, men kan dan een ander voorstel doen, doch altijd zoo, dat het als een voldoend antwoord aan den Minister kan strekken. Nog moet Spr. opmerken, dat de Staten van de provincie Gelderland niet in dezelfde omstandigheden hebben verkeerd, dan die van Utrecht. De Komm., met het rapport belast, waarvan Spr. de eer had, lid te zijn, heeft den toegang tot de Staats-kommissie gehad en heeft daardoor het plan leeren kennen. Dat zag Gelderland niet. Gelderland moest dus, zonder de kennis van een bepaald plan, een besluit nemen. Kan men nu van deze vergadering een even onbepaald plan, als van Gelderland te gemoet zien?

De heer *v. d. Bergh* geeft als zijne meening, dat, wanneer men geene wijziging in het plan brengt, men niet zooveel moet toestaan.

Den *Voorz.* heeft het ook bevreemd, dat men gedurig allerlei moeijelijkheden te berde brengt. Die het doel wil, moet de middelen willen; maar als men bij de uitvoering komt, dat men dan telkens moeijelijkheden opwerpt, dat doet Spr. vragen: is 't met de uitspraak van de wenschelijkheid wel ernst bij de Staten geweest? Wanneer men in aanmerking neemt, dat Gelderland zonder eenige kennis van zaken een besluit heeft moeten nemen, en Utrecht daarentegen voldoende kennis heeft erlangd van de plannen der Staats-kommissie, dan zal men moeten erkennen, dat Gelderland en Utrecht niet gelijk stonden, en dat het antwoord van Gelderland krachtig en waardig is, naar gelang van de kennis van zaken; terwijl men van den anderen kant zal moeten zeggen, dat Utrecht eigenlijk niets heeft gedaan. Het was gebleken, toen men de wenschelijkheid uitsprak, dat dit kanaal als werkelijk nuttig en doelmatig werd beschouwd. Wat de onderdeelen betreft, daarover kan men later nog oordeelen. In het voorstel der Komm. wordt gesproken van betrekkelijke bijdragen. Als Gelderland nu *ƒ* 60,000 mogt geven, dan zal Utrecht zeker niet meer dan *ƒ* 90,000 behoeven toe te staan. — Het laatste gedeelte van het voorstel van den heer *Menso* zou alles op lossen voet brengen, door te zeggen: ik zal wel een aandeel betalen, door der tijd, als ik eens geld heb. Bij deze gelegenheid meent Spr. het voorbeeld van den Yssel te moeten inroepen, toen werd er *ƒ* 110,000 gevraagd, waaraan het Rijk en de provincie Zuid-Holland tevens naar evenredigheid zouden bijdragen. Het Rijk en Zuid-Holland vonden dien voorslag toen billijk, maar toen hebben de Staten niet gevraagd, wat doet Zuid-Holland, en dat zullen wij dan ook doen, anders ware de zaak zeker niet tot stand gekomen.

De heer *Menso* moet hier opmerken, dat de Minister niet anders vraagt, dan om het gevoelen der Staten te kennen. Wanneer de Staten nu alle vragen aannemen, wie waarborgt hen dan, dat zij later inzage van de plannen zullen hebben, en zoo dat al geschieden mogt, zal men dan hunne aanmerkingen nog willen aannemen, daar de som, waar het hier toch eigenlijk op aan komt, is toegestaan? Het is immers nog niet gebleken, dat dit plan zoo aannemelijk is, en indien de Staten het dan nu evenwel aannemen, dan zijn zij later verbonden, om het goed te keuren. De voorzigtigheid gebiedt hier, naar Sprs. meening, om het voorstel niet onvoorwaardelijk aan te nemen. Het kan toch geen kwaad, om eerst de inzending der plannen af te wachten, en, wat betreft de aanmerking van den heer *v. Asch van Wijck*, Spr. vermeent, dat, wanneer het gevoelen van een lid, door eene Komm. niet wordt gedeeld, dat lid niets van zijne zelfstandigheid verliest, maar volkomen bevoegd is om datgeene te doen, waar elk lid der vergadering regt toe heeft. Waarom toch zou hij zijne denkbeelden, die niet met de meerderheid der Komm. strooken, hier niet ter tafel kunnen brengen?

Den *Voorzitter* verwondert het, dat de heer *Menso* geen onderscheid ziet in het toestaan van eene bepaalde of van eene onbepaalde som. De Staten van Gelderland kunnen even als die van Utrecht zeggen: laat Utrecht zich eerst verklaren; waar moet dat dan heen? Nu wordt er voorgesteld, om de verhouding, door den Minister gevraagd, aan te nemen. De Regering toont zich geneigd de helft te betalen, indien de beide provincien de andere helft geven. Is het dan niet onheusch, door te zeggen, daartoe kan ik mij niet bepalen?

De heer *Ackersdijck* zegt, dat, indien bij sommige leden de nijging bestaat, om dit amendement aan te nemen, dezen inderdaad weder zullen afbreken, wat men tot nu toe opgebouwd heeft. De Staten kunnen aan den minister slechts ja of neen antwoorden. Het zou bijna eene persiflage zijn, om den minister een antwoord te zenden in den geest van het amendement. Spr. meent daarom den State te moeten aanraden, de klare en duidelijke woorden, door de Komm. voorgesteld, aan te nemen.

De heer *Bastert* ondersteunt het voorstel van den heer *Menso*. Eerst moet men de plannen hebben, en dan kan men oordeelen. Hij erkent zeer de voorzigtigheid der Gelderschen. Naarmate van de wenschelijkheid van het plan kan zich het cijfer van het provinciaal subsidie wijzigen.

De *Voorzitter* kan eene opmerking niet onder zich houden. Uit de woorden, die nu gesproken zijn, zou hij moeten afleiden, dat er eene strekking schijnt te bestaan, om datgene, wat in 't begin van deze vergadering besloten is, ganschelijk illusoir te maken. Men had kordater gehandeld, zegt Spr., door te zeggen: wij willen van uw plan niets weten. Wat zullen nu al die wijzigingen beteekenen, als die de strekking hebben, om het plan weder omver te werpen?

In omvraag wordt het voorstel van den heer *Menso* met 32 tegen 3 stemmen verworpen. Voor stemden de heeren *v. d. Bergh*, *Bastert* en *Menso*.

Het voorstel der Komm. wordt daarna met 33 tegen 2 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Bastert* en *v. d. Bergh*.

Thans komt in behandeling de 4e vraag: of deze provincie tot het voorgestelde doel eene vaste bijdrage van *ƒ* 150,000 zal behooren aan te bieden, dan, of zij zich zal moeten verbinden, om, overeenkomstig het verlangen van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, bij misrekening in verhouding tot het toegezegde aandeel daarin bij te dragen?

Den heer *Verloren* beschouwt de verhouding van $^3/_{10}$ bij misrekening te onbeperk, en geeft de voorkeur aan eene vaste bijdragen *in eens*. De Komm.

meent wel, dat dit tot geen bezwaar zal aanleiding geven, maar het komt Spr. toch moeijelijk voor, om op zulk eenen onzekeren voet maar $^3/_{10}$ toe te staan. Hij stelt daarom voor, dat de Staten mogten besluiten: $^3/_{10}$ in de onkosten der kanalisering te zullen dragen, mits die som het cijfer van *f* 150,000 niet te boven gaat. Spr. zou nog eerder voor eene hoogere som kunnen voteren, dan de bijdragen onbepaald te laten, daar niemand toch met zekerheid zeggen kan, hoeveel de kosten zullen bedragen.

De heer *Calkoen* moet, als steller van het rapport, hier de opmerking maken, dat de Komm. niet door eigene waardering overtuigd is van de goede becijfering, maar dat zij na de inzage der stukken tot de overtuiging is gekomen, dat de plannen zeer juist zijn opgemaakt, en de berekening met groote naauwkeurigheid is geschied. Het kan dus niet anders, of dit een en ander moest het vertrouwen der Komm. opwekken. Die minister heeft ook niet alleen om bijdragen gevraagd, maar bepaald, ook bij eenige misrekening om tegemoetkoming.

De heer *Broers* ondersteunt het voorstel van den heer *Verloren*. Het gevorderde is te onbepaald, te onzeker. Het zou kunnen gebeuren, dat de kosten oneindig veel hooger liepen. Hij heeft meermalen vernomen, hoe dergelijke berekeningen faalden, waardoor men dan later 20 à 30 pCt. meer moest betalen.

De heer *Ackersdijck* verheugt zich, dat de regering het onderwerp zoo gunstig voor de provincie heeft beschouwd, dat zij er zoo veel aan zal bijdragen; want er waren groote moeijelijkheden aan verbonden, ook moest men overeenstemmen met den Minister van Oorlog. Nu wordt er een plan voorgelegd, volgens hetwelk het Rijk op eens de helft der kosten wil dragen, en Utrecht slechts $^3/_{10}$ behoeft te geven. Spr. meent, dat de Staten zich moesten haasten, dit voorstel aan te nemen; want brengt men nieuwe moeijelijkheden te voorschijn, dan kan men daardoor de geheele zaak bederven. De Minister moet immers nog over de som in overleg treden met de beide Kamers der Staten-Generaal, en derzelver goedkeuring erlangen. Indien Hij niet verzekerd is van de bijdrage der provinciën, hoe kan hij dan met zekerheid eene aanvraag om de helft doen? Die Minister zal later niet gaarne meer vragen, daar elke meerdere aanvrage aan dezelfde moeijelijkheden onderhevig is. Spr. zou dus gelooven, dat het raadzaam was, om ook over deze zwarigheid heen te stappen. Hij meent, dat men voor geene verhooging behoeft te vreezen; de Minister heeft er zelf belang bij, dat de kosten de raming niet overschrijden.

De heer *Verloren* zegt, dat er niet zoozeer vrees bestaat voor het volbrengen van het plan, maar wel, dat de berekeningen niet zeker genoeg zijn gedaan. De kosten zijn geraamd op *f* 500,000; wanneer nu de Komm. zoo bepaald met een enkelen oogopslag heeft ontwaard, dat de berekeningen zoo juist zijn, dan is eene verhooging alleronwaarschijnlijkst; dan is men zeker van zijne zaak en kan men dus met vertrouwen een *bepaald* cijfer aannemen en aanbieden.

De heer *Broers* zegt, dat het hier niet de vraag is: of het den Minister aangenaam zal zijn later eene verhooging aan te vragen, maar wel, welk bepaald besluit men meent te moeten nemen in het belang der provincie. Spr. kan geenszins het denkbeeld goedkeuren, dat de Staten zich zullen moeten haasten; waarom zouden zij zich anders even lang met deze deliberatiën hebben bezig gehouden? Hij blijft het bezwarend achten, om voor eene zaak, die men niet kent, eene onbepaalde toezegging te doen.

De *Voorzitter* heeft ontwaard, dat de heer *Verloren* de juistheid van de raming schijnt te betwijfelen. Met de kennis, welke Spr. van de zaak heeft, kan hij de stellige verzekering geven, dat de becijfering in al hare détails zoo naauwkeurig mogelijk is geschied. De raming is geweest: omtrent *f* 490,000; maar men heeft er voor zekerheid eene ronde som van gemaakt, omdat men meende, iets vergeten te kunnen hebben. Niemand ter wereld kan nu verzekeren, dat de som niet hooger zal loopen. Maar wie zal de kans dragen? De Staats-komm. is door de Regering aangesteld, en men zou dus kunnen zeggen, de Regering moet voor het te kort zorgen; maar is dat billijk? Men heeft gewaagd over het voorstel des Ministers; maar dat is zonder voorbeeld. De Regering geeft op eens de helft, en nu zou men nog wenschen, dat zij bovendien nog den kans voor hare rekening zal houden; dat is boven de billijkheid. Maar in de konklusie van het rapport is nog een zeer volledig beding gelegen: men wil namelijk het geld slechts bij termijnen geven, en daardoor wint men reeds een vrij groot kapitaal aan renten uit.

De heer *Verloren* blijft bij zijn geopperd bezwaar, en stelt thans als amendement voor, om $^3/_{10}$ in de kosten te dragen, mits de som van *f* 150,000 niet te boven gaande.

De *Voorzitter* moet nog kortelijk opmerken, dat men hiervoor zal afbreken wat men pas heeft besloten. Men zou de voordeelige kanzen voor zich, de nadeelige voor het Rijk willen bewaren.

De heer *Weijers* meent, dat de minister een dergelijk voorstel zal weigeren. Nu zal men minder aanbieden, en dan kan men wel verzekerd zijn, dat de minister dit zal moeten verwerpen.

De heer *Verloren* trekt thans zijn voorstel in, daar hij voor zich kan volstaan met tegen de konklusie te stemmen.

De heer *Lagerwey* stelt nog eene kleine verandering van redaktie in de konklusie van het rapport voor, welke niet wordt ondersteund.

In omvraag wordt de konklusie van het rapport met 29 tegen 6 stemmen aangenomen, tegen stemden de heeren *Verloren*, *de Louter*, *v. d. Bergh*, *v. d. Poll*, *Bastert* en *Lagerwey*.

Gedep. Staten worden thans gemagtigd, om bovenstaand antwoord aan den minister, op diens gedane vragen, toe te zenden.

Om het ver verstreken uur wordt de zitting thans gesloten en verdaagd tot des avonds 7 ure.

Avondzitting

van de Prov. Staten van den 30. Julij.

Tegenwoordig zijn 24 leden. — Afwezig de heeren: *de Beaufort*, enz.

Aan de orde is het rapport der Komm. op het verzoek van het gemeentebestuur van Ruwiel, om ontheven te worden van het onderhoud van het slag der gemeente in het jaag- en lijnpad langs de Vecht. — De Komm. stelt voor, om 1º. dit onderhoud niet over te nemen ten laste der provincie, en 2º., Gedep. Staten het onderwerp in nadere overweging te geven.

Beide punten worden met algemeene stemmen aangenomen.

De *Voorzitter* zegt, dat in de laatst gehouden vergadering met gesloten deuren door den heer *v. Berkel* het voorstel is gedaan, om Gedep. Staten uit te noodigen tot het nemen van zoodanige maatregelen, welke haar noodig en doeltreffend mogten voorkomen, om het verhandelde in de vergadering der Staten op eene betere wijze openbaar te maken, dan tot hiertoe geschied is. — Z. Exc. stelt dit voorstel thans aan de orde van behandeling, en noodigt den voorsteller uit, zijn voorstel nader toe te lichten.

De heer *v. Berkel* zegt tot toelichting van zijn voorstel, dat de ingezetenen regt hebben te weten hoedanig hunne belangen in deze vergadering behartigd worden; dat de eenige weg daartoe is om van wege de Staten te zorgen voor naauwkeurige verslagen in de *Prov. Utr. Courant*; dat het ook voor de leden der vergadering van belang is, na verloop van eenigen tijd, nog te kunnen nazien hoedanig de konsideratiën en adviezen zijn geweest over aangelegenheden, welke behandeld zijn geworden; ja, dat het zelfs voor degenen, die naderhand als leden optreden, van gewigt kan zijn de gevoelens hunner voorgangers te kennen over zekere gewigtige onderwerpen; dat in vele andere provinciën, zooals Z.-Holland, Groningen, Overijssel, enz., naauwkeurige verslagen van het verhandelde in de Staten-vergaderingen gegeven worden, en dat hij hoopt, dat dezerzijds doeltreffende maatregelen zullen genomen worden, ten einde hetzelfde gewenschte doel te bereiken.

De heer *Ackersdijck* ondersteunt gaarne het voorstel van den heer *v. Berkel*, waarbij hij nog het volgende voegen moet: Hij meent, dat de Staten dankbaarheid verschuldigd zijn aan de redaktie der Utrechtsche courant, die zich beijverd heeft, mededeeling van de verslagen te doen; doch het is der redaktie niet te vergen bij hare veelvuldige werkzaamheden, zich nog te belasten met het bijhouden van een gewenscht verslag. Het is dus niet om eene berisping uit te spreken, doch alleen om in het licht te stellen, dat men niet goed doet op dien weg voort te gaan, dat Spr. het woord in deze vergadering opneemt. Het moet van de Staten zelven uitgaan, en men kan alleen den courantier uitnoodigen, dat hij die verslagen in zijn blad opneme. De Komm., welke zich vroeger met deze zaak belast heeft, heeft een zelfde denkbeeld ter tafel gebragt. Wanneer Ged. Staten zich met die taak belasten, en in de najaarsvergadering aan de Staten voorleggen, hoe die geschieden kan, dan zou waarschijnlijk in dien tusschentijd reeds eenige uitvoering er aan kunnen gegeven worden. Spr. zou gelooven, dat men het voorstel van den heer *van Berkel* zou moeten aannemen, daar het den besten weg is, om tot die goede blijvende inrigting te geraken, ten einde het hier verhandelde volkomen worde gegeven. De Staten behoeven dan immers ook niet af te hangen van den redakteur van een dagblad; dat behoort niet te zijn. Zij moeten een verslag hebben, volledig te zamen gesteld, hetgeen datgene behelst, wat niet in de notulen kan worden opgenomen.

De heer *Kien* zegt, dat, wanneer hij zijne toestemming aan eene zaak geeft, hij gaarne weet hoever de strekking daarvan gaat. Hij weet nu niet, wat hij zou voteren. Men wil eenen *maatregel*, om de *openbaarheid* te bevorderen; maar *welken maatregel?* Iedereen kan de vergadering bijwonen, kan opvangen en aanteekenen, wat hij wil. De openbaarheid, om het gesprokene terug te geven, bestaat ook hier. Misschien achten sommige leden der Staten dit niet voldoende, en zouden zij eene woordelijke teruggave van het gesprokene verlangen, maar dit zou veel geld kosten, en de korte inhoud zal welligt gewoonlijk voldoende zijn. Hij vraagt, welke maatregelen de heer *v. Berkel* in het werk wenschte te stellen, wat de voorsteller eigentlijk op het oog heeft en hoe veel dit wel zal kosten.

De heer *Broers* ondersteunt ook het voorstel van den heer *v. Berkel*. Hij gelooft, dat de belangstelling door een volledig verslag zal bevorderd worden. Ook meent hij, dat het niet noodig is, om ieder woord terug te geven, maar dat het publiek alleen wete, welke gronden geleid hebben, om tot een besluit te komen; want door de mededeeling der gronden voor en tegen aangevoerd, wordt de belangstelling in de zaak opgewekt. Een volledig verslag acht hij dus noodig, en daarom wenscht hij Gedep. Staten op te dragen, een middel te vinden, om hiertoe te geraken.

De heer *Cordes* verklaart zich tegen het amendement. De kosten aan dat onderwerp verbonden, zegt Spr., zullen bij deszelfs aanname, den post op de prov. begrooting voor drukwerk uitgetrokken, jaarlijks aanzienlijk verhoogen. Volgens Sprs. meening, is het een dure pligt, om zorg te dragen, dat die totale som niet te hoog worde opgevoerd, en zulks te meer thans, nu de provincie is belast met eene bijzondere uitgave van *f* 110,000 voor de verbetering van den Hollandschen IJssel, en die welligt nog vergroot zal worden, door eene bijdrage van *f* 150,000 of meer, voor eene verbeterde uitloozing van water in de Geldersche vallei, en bovendien door de wijziging die het belastingstelsel van lieverlede begint te ondergaan, waardoor de middenklasse der ingezetenen meer en meer gedrukt zal worden, en de opcenten, die ten voordeele der prov. behoeften worden geheven, en de voornaamste bron van inkomsten uitmaken, grootendeels door die middenklasse worden opgebragt. Wanneer men nu de prov. begrooting ter hand neemt, dan vindt men daarop, boven en behalve de kosten voor drukloonen voor 't prov. blad ad *f* 1000, ten gevolge van wettelijke voorschriften nog voor drukloonen uitgetrokken de aanzienlijke som van *f* 1400, en die grootendeels veroorzaakt worden, om het publiek in staat te stellen, zich met de handelingen der Staten bekend te maken. Daarenboven zijn de zittingen in het openbaar, en worden de verslagen daarvan in de Prov. Cour. opgenomen en alzoo ter algemeene kennis gebragt, zij mogen nu al niet *woordelijk* bevatten, hetgeen door deze of geene spreker is gezegd, zij hebben na de daarover aangevoerde klagten eene niet te miskennen verbetering ondergaan, en behelzen ten minste de hoofdzaak van het gesprokene, en dit is volgens Spr. meening voor den belangstellenden voldoende, en mag men de in der tijd daarover aangeheven klagten, waar toenmaals ook Spr. mede instemde, als weggenomen beschouwen. — Nu wordt weder voorgesteld, verdere uitbreiding aan de publiciteit der diskussiën te geven, waarvan de kosten volgens Spr. vroegere ontvangene inlichting plus minus bedragen *f* 1500, makende met den post die reeds voor 't drukken der prov. begrooting, rekening, verslagen, ook om die allen publiek verkrijgbaar te stellen, ten bedrage van *f* 1400 een totaal van *f* 2900 of ruim $4^1/_2$ % van de totale som der ontv. op de prov. begrooting over 1856. Wanneer men, zegt Spr., nu nagaat met welke naauwgezetheid elke post op de begrooting is onderzocht, of alvorens die toe te staan de daarbij voorgedragene uitgaven noodzakelijk zijn, en of daarop ook vermindering zoude kunnen worden aangebragt, en waarvan de tegenwoordige zitting wederom het bewijs heeft opgeleverd door op de voorgedragene begrooting af te stemmen *f* 500 als bijdrage voor eene te houden tentoonstelling van vee; door aan Ged. Staten op te dragen om te onderzoeken op welke wijze de zaak der veeartsen in andere gewesten wordt geregeld, om zoo mogelijk op den post van *f* 2100 voor veeartsen uitgetrokken, vermindering aan te brengen; door den post van *f* 3000 voor wegen en waterlossingen met $^1/_3$ te verminderen, niettegenstaande dat werd aangevoerd, dat die post voornamelijk moest strekken, om de verbetering van wegen, die voor deze of geene streek van dit gewest van belang kon worden geacht en tot deszelfs bloei konde bijdragen, door eene meer of min krachtige subsidie te ondersteunen, te bevorderen, wanneer de finantiële krachten der gemeenten daarbij betrokken, zulks niet toelieten, uitgaande van het beginsel dat door het bevorderen, en aanmoedigen der verbetering van dusdanige onderdeelen, het geheel niet dan kan gebaat worden; — dan vermeent Spr. dat het instellen van een onderzoek naar de kosten om de stenographie op de beraadslagingen der Staten toe te passen, als ondoelmatig, en alzoo als overbodig kan worden beschouwd, en door de Staten dienen te worden vermeden, dan wanneer naar aanleiding van het gedane voorstel zulks later in praktijk mogt worden gebragt, het slechts inproduktieve uitgaven ten gevolge zoude hebben, waarvan het nut vrij wat meer aan twijfel onderworpen zoude zijn dan de voren vermelde, door de vergadering afgestemde posten op de begrooting.

(*Vervolg in een volgend Bijvoegsel*)

Utrecht, bij L. E. BOSCH en COMP.